

بررسی عوامل ترک ورزش ورزشکاران با استفاده از نظریه برخاسته از داده‌ها

ایوب سنگ‌سفیدی*^۱ - رضا صابونچی^۲

۱. پژوهش گر پسا دکتری، گروه مدیریت ورزشی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران ۲. دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۱۴، تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۹/۱۵)

چکیده

همان گونه که افراد انگیزه‌های گوناگونی برای شرکت در ورزش دارند، عوامل گوناگونی هم برای ترک ورزش از سوی ورزشکاران وجود دارد که شناسایی این عوامل مهم است. تحقیق حاضر بر مبنای پارادایم از نوع تحقیقات تفسیری، به لحاظ هدف کاربردی، رویکرد تحقیق کیفی، نحوه گردآوری داده‌ها به صورت مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختار یافته و راهبرد تحقیق، استفاده از نظریه برخاسته از داده‌ها بود. جامعه مطالعه این پژوهش شامل ورزشکاران استان همدان، اساتید ورزشی دانشگاه‌های همدان و مدیران اداره کل ورزش و جوانان و هیئت های ورزشی تابعه استان همدان بود که ۱۹ نفر از میان آنها به صورت نمونه گیری غیر احتمالی و به روش قضاوتی انتخاب شدند. ابزار این تحقیق مصاحبه نیمه ساختاری بود که تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت. برای روایی و پایایی در روش تحقیق حاضر، از روش اطمینان پذیر، تعمیم پذیری و اتکاپذیری استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار مکس کیودا جهت کدگذاری باز، محوری و گزینشی و رویکرد کیفی نظام‌مند اشتراوس و کوربین (۱۹۸۹) استفاده شد. بر اساس نتایج تحقیق، ۹۴ گزاره مفهومی اولیه با ۲۳ مقوله اصلی در قالب ابعاد شش گانه مدل پارادایم شامل شرایط علی (۴ مفهوم اصلی)، عوامل زمینه‌ای (۵ مفهوم اصلی)، عوامل مداخله‌گر (۵ مفهوم اصلی)، راهبردها (۶ مفهوم اصلی) و پیامدها (۳ مفهوم اصلی) شناسایی شد. در نهایت پیشنهاد می‌شود مدیران ورزش در جهت ترک ورزش ورزشکاران عوامل شناسایی شده را در نظر گرفته و از این طریق ترک ورزش از سوی ورزشکاران را به پایین‌ترین حد ممکن تقلیل دهند.

واژه‌های کلیدی

گراندد تئوری، ورزشکار، ورزش قهرمانی، همدان.

مقدمه

مدار یا رابطه مدار) مشخص می‌شود (۳). با این حال، دلایل مشخص بیش‌تری برای ترک ورزش کشف شده که در مطالعات بسیاری هم به آن اشاره شده است. طی چند دهه اخیر پژوهشگران مختلفی درمورد ترک ورزش و دلایل آن، پژوهش کرده‌اند و به نتایج مهمی دست یافته‌اند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که یک سوم شرکت کنندگان ورزشی در بین سنین ۱۰ تا ۱۷ سالگی، ورزشی که در آن مشارکت داشته‌اند را رها کرده‌اند. این میزان در حدود سنین ۱۵ تا ۱۷ سالگی به اوج خود رسیده و در دختران بیشتر از پسران بوده است. اگرچه، دلایل ترک ورزش در بین پژوهش‌های مختلف متفاوت بوده است اما چندین دلیل در این پژوهش‌ها مشترک بود که عبارتند از: علاقه به فعالیت‌های دیگر، تفریح اندک، موفقیت و پیشرفت اندک، استرس رقابتی بیش از حد (فرسودگی)، دلزدگی و نارضایتی از مربی و برنامه (۴).

یکی از پژوهشگرانی که تلاش کرد، دلایل ترک ورزش را طبقه بندی کند، انوکسن^۲ (۲۰۱۱) بود. وی دلایل ترک ورزش را در پنج مقوله تقسیم بندی کرد: ۱- عوامل آموزشی و عملکردی، ۲- الزامات کاری و تحصیلی، ۳- جنبه‌های انگیزشی، ۴- محیط اجتماعی و ۵- انتخاب فعالیت‌های ورزشی و تفریحی دیگر. "عوامل آموزشی و عملکردی" اشاره بر نوع تمرینات و برنامه آموزشی داشت، "الزامات کاری و تحصیلی" اشاره به اولویت‌های زمانی برای انجام فعالیت‌های ورزشی و امور مدرسه داشت. "جنبه‌های انگیزشی" اشاره به پیشرفت ورزشکار، رسیدن به اهداف و پیروزی در مسابقات داشت. "محیط اجتماعی" به محیط آموزش و حمایت اجتماعی افراد مهمی چون مربی، والدین و همسالان می‌پرداخت و نهایتاً، "انتخاب علایق و فعالیت‌های ورزشی دیگر" اشاره به انجام امور متفرقه داشت (۵).

ورزش و فعالیت‌های ورزشی چه در اندازه‌های کوچک یا اندازه‌های بزرگ مانند رویدادهای بزرگ موجبات توسعه فردی و اجتماعی می‌شوند. ورزش به‌عنوان پدیده‌ای برانگیزاننده که عامل توسعه و ارتقای سلامت جامعه و رشد فردی می‌شود از جایگاه مهمی برخوردار است و باید به آن توجه ویژه داشت (۱). گرچه انگیزه‌های گوناگونی برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی وجود دارد، عوامل بسیاری نیز وجود دارد که باعث کاهش انگیزه افراد برای شرکت مستمر در ورزش می‌شود و نهایتاً منجر به ترک ورزش می‌شود. پتلیکوف^۱ (۲۰۱۰) ترک ورزش را فرایندی آرام و پیش‌رونده قلمداد کرد که در طی آن انگیزه‌های حضور در ورزش کمرنگ می‌شود. از این دیدگاه، پژوهشگران، پدیده ترک ورزش را نتیجه نهایی روند تنزل انگیزه معرفی کرده‌اند. از طرفی توسعه ورزش در طی فرایند جهانی شدن بسیار فراگیر و پرشتاب بوده و به یک فعالیت مبتنی بر بازار تبدیل شده است. بر اساس نظریه‌های مختلف انگیزشی، فارغ از سن یا سطح عملکرد ورزشکار، انگیزه ورزشکار برای تداوم مشارکت ورزشی زمانی حفظ می‌شود که بتواند به اهداف جدید دست یافته و نشانه‌هایی از پیشرفت بروز دهد و در مسابقات به تناوب پیروز شود. در غیر اینصورت، ورزشکارانی که پیش زمینه‌هایی از رشد عملکرد منفی در ورزش داشته‌اند، اعتماد به نفس خود را از دست داده، موفقیت‌های بالقوه را دور از دسترس دانسته و انگیزه شان را برای ادامه فعالیت از دست می‌دهند که این می‌تواند به عقب نشینی از روند تمرین‌های آموزشی منجر شود (۲). همچنین، انگیزه توسط عواملی مثل گرایش‌های انگیزشی شخصی (وظیفه‌گرایی و خودگرایی) و انگیزه خودمختاری (درونی، بیرونی، بی‌انگیزگی) و جو انگیزشی محیط (وظیفه

۲. anoksin

۱. Petlichkoff

فرهنگی، شغلی، سیاسی و آموزشی و پژوهشی گزارش کردند (۱۰).

با بررسی تحقیقات پیشین و ادبیات تحقیق پی می‌بریم که ترک ورزش قهرمانان چالشی اساسی در ورزش کشور محسوب می‌شود و بروز و ظهور جهت‌گیری‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و مشکلات و چالش‌های موجود در ورزش کشور موجبات ترک و کناره‌گیری ورزشکاران، مربیان، مدیران و دست‌اندرکاران این حوزه را فراهم آورده است. به‌عنوان مثال در مهاجرت داخلی رفتن ورزشکاران از استان‌های سطح پایین از لحاظ توسعه به استان‌های توسعه‌یافته‌تر سبب عدم رشد مناسب برخی جنبه‌های ورزش در استان‌های مبدأ می‌شود. اگر چه مهاجرت داخلی سبب رقابت-پذیری و جریان استعداد ورزشی در کشور می‌شود، لیکن بسیاری از استان‌های در حال توسعه و دور از مرکز همچون استان همدان از ترک و یا مهاجرت نخبگان ورزشی متضرر می‌شوند. به نظر می‌رسد، برای طراحی مدل صحیح ترک ورزش، نیاز به سیاست‌گذاری‌های همه‌جانبه، دقیق و جامع است که مسلماً چالش‌هایی از جمله نیاز به گفتگو و همکاری قابل توجه در سطح کلان استان نیز مطرح خواهد بود. نکته قابل توجه اینکه ترک ورزش توسط قهرمانان سبب کاهش سرمایه انسانی و مهارتی یک جامعه می‌شود. اقتصاددانان از این وضعیت به‌عنوان فرار سرمایه انسانی یاد می‌کنند. باور عمومی نسبت به پدیده ترک ورزش منفی است و آن را به عنوان یک تهدید برای دولت‌ها و ملت‌ها مطرح می‌نمایند. این دیدگاه از آنجا ناشی می‌شود که پدیده ترک ورزش در حال گسترش است و روز به‌روز بر کناره‌گیری ورزشکاران قهرمان افزوده می‌شود. به‌صورت کلی دو هزینه بزرگ برای استان یا کشور برای ترک ورزش توسط ورزشکاران وجود

حیدری و همکاران (۲۰۱۴) بر مبنای این هفت عامل، پرسش نامه‌ای را طراحی کردند و بر اساس آن دلایل ترک ورزش در اسکیت‌بازان نوجوان را سنجیدند. یافته‌ها حاکی از این بود که نقش عوامل آموزشی، عوامل اجرایی، اجبارها و محدودیت‌های تحصیلی و کاری، جنبه‌های انگیزشی، و عوامل اقتصادی بر ترک ورزش اسکیت بیشتر از سطح متوسط است. همین‌طور، عامل اقتصادی، بالاترین و محیط اجتماعی پایین‌ترین رتبه را در عوامل مؤثر بر ترک ورزش اسکیت به خود اختصاص دادند. با این حال، برخی از مطالعات نشان داده است که دلایل ترک ورزش بسته به فرهنگ، جنسیت، سن و سطح و نوع ورزش متفاوت است. علاوه بر فرهنگ، سیاست‌گذاری‌های ورزشی دولت و استراتژی‌های آن نیز بر علاقه به تداوم مشارکت ورزشی یا ترک ورزش حرفه‌ای مؤثر است (۶). برای مثال وینز، فوگدی، دانش و بوگنا (۲۰۰۸)، فقدان موفقیت در فوتبال بلغارستان را به عدم توانمندی دولت در پایه‌گذاری سیاست‌های مؤثر و استراتژی‌های حکومتی نسبت دادند (۷). لذا، مولینر و همکاران (۲۰۰۶)، اذعان داشته‌اند که اگر در تحقیقات تفاوت‌های فرهنگی لحاظ نشوند، دیدگاه‌های نظری گمراه‌کننده خواهد بود (۸).

یزدان پرست و بادامی (۱۳۹۸) در تحقیقی به اولویت بندی عوامل مؤثر بر ترک ورزش‌های تیمی در نوجوانان بر اساس جنسیت پرداختند و به این نتیجه رسیدند که اولویت عوامل مؤثر بر ترک ورزش در دختران و پسران متفاوت است. نتایج نشان داد اولین اولویت ترک ورزش در پسران عامل اقتصادی و در دختران عامل اجبارها و محدودیت‌ها بود (۹). روزبهنایی و همکاران (۲۰۲۲) عوامل مؤثر بر مهاجرت دانش‌آموختگان علوم ورزشی به خارج از کشور را مشتمل بر پنج عامل رفاهی و اقتصادی، اجتماعی و

دارد. هزینه مربوط به مراحل پرورش فرد و هزینه از دست دادن سرمایه انسانی که بیانگر کمیت و کیفیت تخصص‌های مختلف است. با توجه به اینکه به گواهی آمارها، سالانه ۵ میلیون دلار از سرمایه کشور به‌زای ترک ورزش ورزشکاران از دست می‌رود، دستیابی به انگیزه‌های ترک ورزش ورزشکاران و شناسایی عوامل مؤثر بر آن و بررسی راهکارهای اجرایی و عملی و کنترل ترک ورزش ورزشکاران بیش از پیش ضروری است. منابع انسانی نخبه و کارآمد در عرصه‌های مختلف ملی، نقش حیاتی دارند و به همین دلیل، مدیریت مطلوب آنها بسیار مهم تلقی می‌شود. در داخل کشور نیز تاکنون اکثر برنامه‌ها نتیجه قابل توجهی نداشته اند و یکی از دلایل آن فقدان شناخت مناسب از پدیده ترک ورزش، علل، زمینه‌ها و انواع آن در کشور است. ترک ورزش پدیده‌ای است که مستقیماً با وضعیت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای به‌ویژه از جنبه‌های رقابتی و تجاری رابطه دارد. بر طبق آمار و شواهد رسانه‌ای، میزان ترک ورزش در ایران بسیار بالا است. دلایل زیادی برای پدیده ترک ورزش ورزشکاران در رسانه‌های مختلف مانند، بی توجهی به ورزشکار در تیم، کمبود امکانات ورزشی، نبود شایسته‌سالاری در تیم، عوامل سیاسی، و غیره مطرح شده است. از این رو به دلیل وجود چنین خلأی در مطالعات داخلی و اینکه اکثر تحقیقات در حوزه ترک ورزش از طریق مهاجرت ورزشکاران و ترک ورزش در ورزشکاران غیر حرفه‌ای انجام شده است و تحقیق جامع‌نگر و مدل محور در حوزه ترک ورزش ورزشکاران استان همدان انجام نشده است، پژوهش حاضر بر پاسخ به سؤال‌های زیر پیرامون پدیده ترک ورزش در استان همدان تمرکز یافته و درصدد پاسخ‌گویی به آنها است: اینکه چه عواملی بر ترک ورزش اثرگذار هستند؟ چارچوب و روابط بین این عوامل چگونه است؟ و در نهایت مدل مفهومی عوامل و روابط بین آنها چگونه است؟

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر رویکرد کیفی و استراتژی آن از نوع نظریه داده‌بنیاد و از نظر هدف جزء مطالعات کاربردی و از نظر نحوه جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه نیمه ساختاریافته محسوب می‌شود. جامعه آماری این پژوهش شامل ورزشکاران استان همدان، اساتید ورزشی دانشگاه های همدان و مدیران اداره کل ورزش و جوانان و هیئت های ورزشی تابعه استان همدان بود که ۱۹ نفر از میان آنها به صورت نمونه گیری غیر احتمالی و به شیوه قضاوتی انتخاب شدند. نمونه گیری قضاوتی یک روش نمونه‌گیری غیر احتمالی است که در آن براساس پیش‌فرض‌های مشخصی افراد واجد شرایط به‌عنوان نمونه انتخاب می‌شوند. این شیوه به‌ویژه برای انتخاب نمونه‌ای از خبرگان و صاحب‌نظران کاربرد بسیار زیادی دارد.

ابزار پژوهش حاضر، مصاحبه‌های عمیق و اکتشافی بود. سؤال‌های مصاحبه از نوع بازپاسخ بود و بر اساس ابعاد نظریه داده‌بنیاد، عوامل علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدهای ترک ورزش بررسی تا از زبان مصاحبه شونده‌گان موضوع روشن شود. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها این‌گونه انجام گرفت که ابتدا تیم تحقیق اجازه ضبط مصاحبه را از افراد مورد مصاحبه می‌گرفتند و پس از انجام مصاحبه به‌دقت به مصاحبه‌های انجام شده گوش می‌دادند و کدهای بازی را از مصاحبه استخراج می‌کردند. با توجه به ادبیات نظری پژوهش‌های کیفی، همزمان با انجام مصاحبه ها تحلیل و کدگذاری آنها نیز انجام شد. بدین‌منظور، پس از انجام مصاحبه‌ها و پیاده سازی آنها، متن مصاحبه‌ها

چندین بار مرور شد تا به کوچک‌ترین واحدهای تشکیل دهنده و معنادار یا درونمایه تبدیل شوند.

برای روایی و پایایی در روش تحقیق کیفی از روش اطمینان‌پذیر، تعمیم‌پذیری و اتکاپذیری استفاده شده است. برای سنجش روایی این پژوهش، گزارش پایانی فرایند تحلیل داده‌ها و مقوله‌های حاصل شده، به همراه متن مصاحبه برای چهار نفر از مصاحبه‌شوندگان فرستاده شد و از نظرهای آنها در کدگذاری‌ها و طراحی الگو استفاده شد. همچنین، فرایند کدگذاری‌ها توسط سه نفر از استادان صاحب‌نظر که عضو گروه مصاحبه نبودند، بررسی شد و پیشنهادهای آنها در تدوین مدل استفاده گردید. همچنین

از روش توافق درون موضوعی برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته استفاده شده است. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، از یک عضو هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی درخواست شد تا به‌عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند؛ آموزش‌ها و تکنیک‌های لازم جهت کدگذاری مصاحبه‌ها به ایشان انتقال داده شد. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهای ی که در نظر دو نفر هم مشابه هستند با عنوان "توافق" مشخص می‌شوند. سپس محقق به همراه این همکار پژوهش، تعداد سه مصاحبه را کدگذاری کرده و درصد توافق درون موضوعی که به‌عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد:

$$\text{درصد پایایی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100\%$$

همان گونه که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود تعداد کل کدها در دو فاصله زمانی یک هفته‌ای برابر ۱۰۰، تعداد کل توافقات بین کدها در این دو زمان برابر ۴۱ است. پایایی

بازآزمون مصاحبه‌های این پژوهش برابر ۸۲٪ است. جهت پیاده‌سازی مصاحبه‌ها از نرم‌افزار تحلیل داده‌های کیفی مکس کیودا استفاده شد.

جدول ۱. میزان درصد پایایی بازآزمون

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	P _A	۳۹	۱۷	۸۷٪
۲	P _B	۳۳	۱۴	۸۴٪
۳	P _C	۲۸	۱۰	۷۱٪
	کل	۱۰۰	۴۱	۸۲٪

یافته‌های پژوهش

در این بخش از نتایج تحقیق ابتدا ویژگی‌های جمعیت شناختی و مشخصات نمونه آماری تحقیق

آورده شده است سپس مقوله، مفهوم و گویه‌های به‌دست آمده برای شرایط علی، عوامل زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، راهبرد و پیامد بیان می‌گردد.

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت شناختی و مشخصات نمونه آماری

کد مصاحبه شوونده	گروه	مرجع سازمانی	تحصیلات	مشخصه تخصصی جهت شرکت در مصاحبه
۱	مدیران و کارشناسان	اداره کل ورزش و جوانان، هیئت های ورزشی	کارشناسی ارشد	دارای فعالیت یا تجربه مدیریت و دارای تحصیلات مناسب
۲	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع
۳	ورزشکاران	تیم ملی و باشگاه ورزشی	کارشناسی	حاضر در تیم‌های ملی و باشگاه‌های حاضر در لیگ‌های کشوری و دارای تحصیلات مناسب
۴	ورزشکاران	تیم ملی و باشگاه ورزشی	کارشناسی ارشد	حاضر در تیم‌های ملی و باشگاه‌های حاضر در لیگ‌های کشوری و دارای تحصیلات مناسب
۵	ورزشکاران	تیم ملی و باشگاه ورزشی	کارشناسی ارشد	حاضر در تیم‌های ملی و باشگاه‌های حاضر در لیگ‌های کشوری و دارای تحصیلات مناسب
۶	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع
۷	مدیران و کارشناسان	اداره کل ورزش و جوانان، هیئت های ورزشی	دکتری	دارای فعالیت یا تجربه مدیریت و دارای تحصیلات مناسب
۸	مدیران و کارشناسان	اداره کل ورزش و جوانان، هیئت های ورزشی	کارشناسی ارشد	دارای فعالیت یا تجربه مدیریت و دارای تحصیلات مناسب
۹	ورزشکاران	تیم ملی و باشگاه ورزشی	دکتری	حاضر در تیم‌های ملی و باشگاه‌های حاضر در لیگ‌های کشوری و دارای تحصیلات مناسب
۱۰	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع
۱۱	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع

۱۲	ورزشکاران	تیم ملی و باشگاه ورزشی	کارشناسی	حاضر در تیم‌های ملی و باشگاه‌های حاضر در لیگ‌های کشوری و دارای تحصیلات مناسب
۱۳	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع
۱۴	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع
۱۵	مدیران و کارشناسان	اداره کل ورزش و جوانان، هیئت های ورزشی	کارشناسی ارشد	دارای فعالیت یا تجربه مدیریت و دارای تحصیلات مناسب
۱۶	مدیران و کارشناسان	اداره کل ورزش و جوانان، هیئت های ورزشی	دکتری	دارای فعالیت یا تجربه مدیریت و دارای تحصیلات مناسب
۱۷	ورزشکاران	تیم ملی و باشگاه ورزشی	کارشناسی ارشد	حاضر در تیم‌های ملی و باشگاه‌های حاضر در لیگ‌های کشوری و دارای تحصیلات مناسب
۱۸	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع
۱۹	اساتید و پژوهشگران	رشته‌های مدیریت ورزشی، جامعه شناسی و مدیریت	دکتری	دارای پژوهش در زمینه مدیریت منابع انسانی ورزش و سایر رشته‌های مرتبط با موضوع

به سؤالات مربوط به شرایط علی ترک ورزش، منجر به شناسایی کدهای جدول ۳ شد.

شرایط علی مقوله‌هایی (شرایطی) هستند که مقوله اصلی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و به وقوع یا گسترش پدیده مورد نظر می‌انجامد. توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ

جدول ۳. مفاهیم و گویه‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط علی

دسته‌بندی	مقوله	مفهوم	مصاحبه شونده
شرایط علی	انگیزه و اهمیت	۱. احساس بی‌اهمیتی ورزشکار	۸،۱۰،۱۴،۱۹
		۲. تناسب اندک بین علاقه‌ها و استعدادها	۷،۱۲
		۳. علاقه و انگیزه اندک ناشی از نظرات منفی دیگران و حتی انتظارات زیاد از ورزشکاران	۱،۵،۶
		۴. بی‌هدف بودن متولیان ورزش در حفظ و نگهداری ورزشکاران	۴
		۵. ناکافی بودن اقدامات انجام شد در حوزه حفظ و نگهداری ورزشکاران	۱۱،۱۳،۱۵،۱۸
آموزش		۶. انعطاف‌پذیری اندک در برنامه تمرینی	۲،۳،۱۷
		۷. کمبود مربی و کادر حرفه‌ای برای آموزش	۹،۱۲،۱۳،۱۶
		۸. پوشش عملی مناسب اندک از ورزش	۱۲،۱۳

۱۴،۱۶،۱۸،۱۹	۹. استفاده اندک از روش‌های تمرینی مناسب از سوی مربیان	
۳،۹،۱۱	۱۰. به‌روز نبودن علم مربیان در حوزه تاکتیک و تکنیک‌های ورزشی جدید	
۱۲،۱۳،۱۵	۱۱. تدوین برنامه‌های کلان و منسجم اندک در ورزش استان همدان	
۱،۲،۴،۸،۹،۱۳،۱۴	۱۲. برنامه‌های کوتاه و بلند مدت مناسب اندک برای موفقیت ورزشکاران استان همدان	مدیریت و برنامه‌ریزی
۳،۱۶	۱۳. جذب، تأمین و تخصیص اندک بودجه و اعتبارات مورد نیاز برای ورزش استان همدان	
۱۰،۱۲	۱۴. بی‌برنامگی و روزمرگی متولیان ورزش	
۴،۶،۱۰	۱۵. فاصله زیاد ترک ورزش ورزشکاران با استانداردهای جهانی	
۲،۵	۱۶. ناکافی بودن سرانه ورزش	
۲،۱۱،۱۲،۱۵،۱۸،۱۹	۱۷. امکانات اندک سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در بخش‌های تخصصی ورزش	
۱۱،۱۳	۱۸. و سایل و تجهیزات اندک مناسب ورزش	تجهیزات و زیرساخت های ورزشی
۳،۶	۱۹. اماکن ورزشی نامناسب ورزش	
۱۵،۱۷،۱۹	۲۰. جذب اندک سرمایه‌گذاری بخش‌های اقتصادی دولتی و خصوصی در ورزش استان همدان	

ورزش تأثیر بگذارند و بیشتر به محیط داخلی و عوامل در کنترل مدیریت ورزش مربوط می‌شود. توضیحات مصاحبه شونده‌گان در پاسخ به سؤالات مربوط به شرایط زمینه‌ای ترک ورزش ورزشکاران، منجر به شناسایی کدهای جدول ۳ شد.

با توجه به جدول ۳ در بخش شرایط علی ۴ مفهوم اصلی و ۲۰ گویه شناسایی شد. مواردی به‌عنوان شرایط زمینه‌ای در نظر گرفته شدند که می‌توانستند به‌صورت تخصصی بر راهبردهای مدل ترک

جدول ۴. مفاهیم و گویه‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط زمینه‌ای

دسته‌بندی	مقوله	مفهوم	مصاحبه شونده
عوامل اقتصادی		۱. فقدان شغل مناسب در زمان ورزش	۱،۳،۱۲
		۲. هزینه‌های بالا برای تجهیزات و تسهیلات ورزشی	۲،۴،۶،۱۲
		۳. هزینه‌های مربوط به شرکت در رقابت‌ها و تمرینات	۳،۵،۸
		۴. تداخل انجام فعالیت ورزشی با شغل ورزشکار	۶،۷،۸
		۵. حمایت مالی ناکافی و مستمر از ورزشکاران	۸،۱۱،۱۳،۱۹
		۶. آسیب دیدگی همراه با ورزش	۱۰،۱۲،۱۴
شرایط زمینه‌ای	مشکلات جسمانی و روانی	۷. فرسودگی جسمی و روانی موجود در ورزش	۱۲،۱۳،۱۴
		۸. استرس ناشی از ناکامی‌ها در کسب موفقیت	۱۴،۸،۶
		۹. استرس ناشی از توانایی اندک در بهبود عملکرد	۱۶،۱۳،۱۹
		۱۰. استرس ناشی از فشار رقابتی بالا در ورزش	۱۸،۱۹
مصدق‌های سازمانی		۱۱. همکاری اندک بین سازمان‌ها و نهادهای ورزشی و غیر ورزشی در استان همدان	۲،۳،۵،۸،۱۱،۱۲
		۱۲. حمایت اندک هیئت‌ها و فدراسیون‌های ورزشی از ورزشکاران استان همدان	۳،۴،۸،۹

۴،۷،۱۳،۱۴،۱۷	۱۳. ثبت اندک اطلاعات ورزشکاران و حمایت‌های بعدی از آنها	
۵،۶،۷	۱۴. وجود پایگاه ورزش حرفه‌ای اندک برای دستیابی به اهداف ورزشی استان همدان	
۷،۹،۱۵	۱۵. حمایت و پشتیبانی اندک سازمان‌های ورزشی کشور در برگزاری رویدادهای ورزشی استان همدان	
۹،۱۶،۱۸	۱۶. حمایت اندک خانواده	
۱۱،۱۲،۱۳،۱۶	۱۷. پویایی‌های زندگی شخصی مثلاً تغییرات در زندگی شخصی مانند ازدواج، طلاق	
۱۳،۱۸،۱۹	۱۸. تغییرات شغلی مانند تغییر محل کار و تغییر جایگاه سازمانی	عوامل اجتماعی
۱۵	۱۹. تأثیر دوستان، همسر، خانواده و محیط اجتماعی بر تصمیمات ورزشکاران	
۱۷،۱۹	۲۰. کمبود زمان به دلیل تعهدات دیگر مانند تحصیلات، کار و...	
۱،۱۲،۱۹	۲۱. پوشش بیمه‌ای نامناسب	عوامل حمایتی
۶،۷،۸	۲۲. حمایت رسانه‌ای نامناسب	
۸،۱۰،۱۲،۱۵	۲۳. پوشش ضعیف آینده شغلی	

ورزش تأثیر بگذارند و بیشتر به محیط کلان و عوامل نگرشی و ذهنی مدیران ورزش می‌شود. توضیحات مصاحبه شونده‌گان در پاسخ به سؤالات مربوط به عوامل مداخله‌گر ترک ورزش ورزشکاران، منجر به شناسایی کدهای جدول ۵ شد.

با توجه به جدول ۴ در بخش شرایط زمینه‌ای ۵ مفهوم اصلی و ۲۳ گویه شناسایی شد. مواردی به‌عنوان عوامل مداخله‌گر در نظر گرفته شدند که می‌توانستند به‌صورت عمومی و با نقش تسهیل‌کنندگی و محدود کنندگی، بر راهبردهای پیاده‌سازی مدل ترک

جدول ۵. مفاهیم و گویه‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط مداخله‌گر

دسته‌بندی	مقوله	مفهوم	مصاحبه شونده
عوامل مداخله‌گر	ناتوانی مدیریتی	۱. توازن اندک در تخصیص بودجه ورزش در سطح استان‌ها	۲،۱۴،۱۷
		۲. کم اهمیت دانستن توسعه ورزش در بین مدیران سطح استان همدان	۱،۳
		۳. همکاری ضعیف برخی از نهادها و مدیران استان همدان	۲،۱۲
		۴. نبود هم افزایی بین متولیان ورزش استان همدان	۱۱،۱۹
		۵. اعمال سلیقه‌های شخصی غلط در بین مدیران	۱۳،۱۴،۱۶
عوامل مداخله‌گر	کمبود امکانات	۶. کمبود اماکن ورزشی و امنیت پایین در بعضی از اماکن ورزشی	۷،۱۵
		۷. کمبود زیر ساخت‌های ورزشی در سطح استان همدان برای میزبانی رویدادهای ورزشی در سطح کشور و بین‌المللی	۶،۱۲،۱۶
		۸. نظارت اندک بر اماکن ورزشی و ایمنی پایین آنها	۳،۱۱
عوامل فرهنگی	مسائل سیاسی	۹. باند بازی و بی عدالتی در انتخاب ورزشکاران	۱۵،۱۶
		۱۰. سیاست‌های منفی و دخالت‌های بیرونی بر ورزش	۷،۱۸،۱۹
سیاست‌گذاری	عوامل فرهنگی	۱۱. انحرافات اخلاقی در ورزش	۶،۱۵
		۱۲. نگرانی خانواده‌ها از وجود ناهنجاری‌های فرهنگی و اخلاقی در عرصه ورزش و تأثیر آن بر ورزشکاران	۱۱،۱۴،۱۵،۱۷
		۱۳. ضعف در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی هدفمند در حوزه ترک ورزش	۱۰،۱۱،۱۸

۴،۵،۶	۱۴. ضعف تفکر راهبردی در بینش برخی از مدیران ورزشی در خصوص ترک ورزش
۱،۱۲	۱۵. توجه ناکافی و ضعیف صدا و سیما و رسانه‌های ورزشی به رویدادهای ورزشی در سطح استان همدان

در این بخش راهبردهای مورد نظر برای حل چالش‌های درونی و بیرونی ترک ورزش ورزشکاران از خبرگان پرسیده شد. توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سؤالات مربوط به راهبردهای مؤثر بر ترک ورزش ورزشکاران، منجر به شناسایی کدهای جدول ۶ شد.

با توجه به جدول ۵ در بخش عوامل مداخله‌گر ۵ مفهوم اصلی و ۱۵ گویه شناسایی شد راهبردها کنش‌ها یا برهم‌کنش‌های خاصی هستند که از پدیده محوری یعنی ترک ورزش ورزشکاران منتج می‌شوند و تحت تأثیر شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر هستند. لذا

جدول ۶. مفاهیم و گویه‌های شناسایی شده مرتبط با راهبردها

دسته‌بندی	مقوله	مفهوم	مصاحبه شونده
اقدامات مدیران و مسئولین ورزش		۱. فرهنگ‌سازی و تغییر نگرش مسئولین و مدیران ورزش استان نسبت به نقش تأثیرگذار ورزش در توسعه استان همدان و جلوگیری از ترک ورزش ورزشکاران	۱،۲،۵،۸
		۲. حضور پررنگ مسئولین و مدیران ورزش استان در مراسمات افتتاحیه و اختتامیه رویدادهای ورزشی استان همدان	۳،۱۳،۱۴
		۳. حمایت مادی و معنوی مسئولین و مدیران ورزشی استان در برگزاری رویدادهای ورزشی در استان همدان	۴،۹،۱۰
		۴. استفاده و به‌کارگیری افراد توانمند و متخصص در پست‌های مدیریتی ورزش استان	۶،۸،۱۷
		۵. افزایش دانش مدیران ورزشی در حوزه عوامل ترک ورزش	۱،۷،۱۲
آموزش و فرهنگ‌سازی		۶. ترویج فرهنگ ورزش و ادامه ورزش در هر شرایطی در بین مردم	۱،۲،۱۵،۱۶
		۷. اعتمادسازی در رابطه با قول‌های مسئولین به ورزشکاران مدال‌آور	۳،۷،۱۰
		۸. آموزش و دوره‌های مربیگری در جهت آشنایی مربیان با عوامل مؤثر در آسیب‌دیدگی ورزشکاران	۴،۵،۶،۱۴
راهبردها		۹. تعامل و همکاری بیشتر اداره ورزش و جوانان با سایر نهادها و بخش‌ها	۱۵،۱۶،۱۹
		۱۰. امضای تفاهم‌نامه با ادارات و سازمان‌ها برای به‌کارگیری و استخدام ورزشکاران مدال‌آور	۲،۱۱،۱۳
تعاملات سازمانی		۱۱. تعامل و همکاری با صدا و سیما، رسانه‌ها و فضاهای مجازی برای معرفی ورزشکاران و قهرمانان	۳،۹
		۱۲. تدوین راهبردهای هدفمند و بلندمدت و سیاست‌گذاری‌های وزارت ورزش در جهت عدم ترک ورزش	۴
		۱۳. ایجاد بخشی مشخص در اداره ورزش و جوانان برای پیگیری مسائل مرتبط با ترک ورزش	۱۴
		۱۴. تهیه نقشه راه و مسیر مشخص جهت درک اهمیت ورزش و جلوگیری از ترک ورزش	۱۵،۱۶
مدیریت راهبردی		۱۵. افزایش اعتبارات دولت در جهت برگزاری جشن‌ها و پرداخت جوایز	۱۱،۱۷،۱۹
		۱۶. ایجاد بانک اطلاعاتی جامع و به‌روز از اطلاعات ورزشکاران	۵
پژوهش و نوآوری			

۲۰۸	۱۷. ایجاد ارتباط و تعامل هدفمند با مراکز دانشگاهی، علمی تحقیقاتی برای شناخت عوامل ترک ورزش و راه‌حل‌های جلوگیری از آن	
۸	۱۸. انجام پژوهش و تحقیقات بنیادی و کاربردی در حوزه‌های آسیب‌های ورزشی و بازگشت به ورزش بعد از آسیب‌دیدگی	
۶،۷،۱۲	۱۹. میزبانی مسابقات ورزشی کشوری و بین‌المللی در استان همدان	
۱۳،۱۷	۲۰. تأمین بودجه و اعتبار مورد نیاز جهت حضور و شرکت ورزشکاران استان همدان در رویدادهای ورزشی کشوری و بین‌المللی	
۲،۵،۱۰	۲۱. تعیین پاداش و تشویقات مناسب برای ورزشکاران مدال‌آور و دست‌اندرکاران ورزش استان همدان	بهبود فضاهای ورزشی و برگزاری مسابقات
۴،۱۰	۲۲. بهبود فضاهای ورزشی استان برای حضور هر چه بیشتر ورزشکاران	
۷،۱۳	۲۳. ایجاد و بازسازی زیرساخت‌های ورزشی استان همدان جهت پذیرش و میزبانی رویدادهای ورزشی کشوری و بین‌المللی	

با توجه به شرایط درونی و بیرونی بررسی شده و همچنین راهبردهای ارائه شده پیش‌بینی می‌شود که چه پیامدهایی به دست آید؟ توضیحات مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به سؤالات مربوط به پیامدها منحصر به شناسایی کدهای جدول ۷ شد.

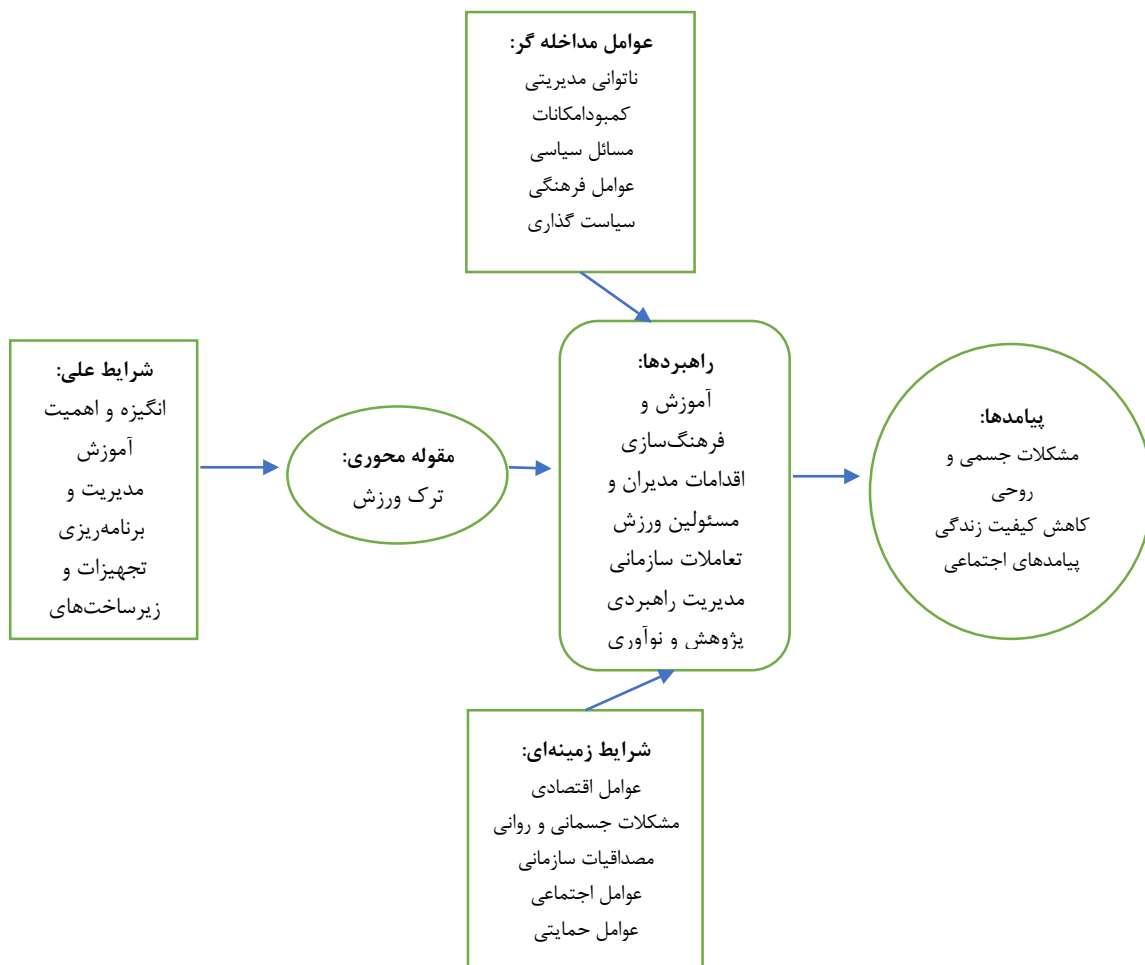
با توجه به جدول ۶ در بخش راهبردها ۶ مفهوم اصلی و ۲۳ گویه شناسایی شد پیامدها، خروجی حاصل از به‌کارگیری راهبردها هستند. در پایان مصاحبه‌ها از خبرگان پرسیده شد که

جدول ۷. مفاهیم و گویه‌های شناسایی شده مرتبط با پیامدها

دسته‌بندی	مقوله	مفهوم	مصاحبه‌شونده
مشکلات جسمی و روحی		۱. افزایش استرس و اضطراب	۲،۵
		۲. بروز مشکلات روانی مانند افسردگی	۶
		۳. افزایش وزن و خطر ابتلا به بیماری‌های مربوط به چاقی	۷،۶،۴
		۴. افزایش احتمال بروز بیماری‌ها	۴
کاهش کیفیت زندگی		۵. کاهش اعتماد به نفس	۱،۲،۱۴
		۶. کاهش تعاملات اجتماعی	۱۵
		۷. کاهش عملکرد شغلی و تحصیلی	۱۶
		۸. کاهش نشاط در نتیجه افزایش ناهنجاری‌های اجتماعی	۷
پیامدها		۹. جامعه‌ای غمگین و ناامید تر	۸
		۱۰. کاهش جمعیت با کاهش سلامت عمومی	۹،۱۰،۱۱
		۱۱. کاهش انگیزه کودکان و نوجوانان	۱،۱۲،۱۳
		۱۲. کاهش رضایت مردم از دولت	۵،۱۸
		۱۳. افزایش هزینه‌های درمان	۴،۱۹

با توجه به جدول ۷ در بخش پیامدها ۳ مفهوم اصلی و

۱۳ گویه شناسایی شد.

شکل ۱. الگوی پیشنهادی ترک ورزش بر اساس یافته‌های این پژوهش

کدگذاری ناشی از مصاحبه با نخبگان به دست آمد. نتایج تحلیل داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه، ارائه مدل پارادایم ترک ورزش با ۲۳ مقوله اصلی و ۹۴ مقوله فرعی در قالب ابعاد ششگانه شامل عوامل علی (۴ مفهوم)، شرایط زمینه‌ای (۵ مفهوم)، راهبرد (۶ مفهوم) و پیامدها (۳ مفهوم) بود.

در این مدل، انگیزه و اهمیت، آموزش، مدیریت و برنامه ریزی، تجهیزات و زیرساخت‌های ورزشی به عنوان عوامل علی در نظر گرفته شده‌اند. این عوامل بر ترک ورزش ورزشکاران اثر می‌گذارند و توجه به نقش هر کدام از آنها در کارکرد مدل ضروری است. نتایج این بخش از تحقیق با

در مدل ارائه شده در شکل شماره یک، ۲۳ مفهوم اصلی در قالب ابعاد شش گانه مدل پارادایم شامل عوامل علی (۴ مفهوم)، شرایط زمینه‌ای (۵ مفهوم)، شرایط مداخله گر (۵ مفهوم)، راهبرد (۶ مفهوم) و پیامدها (۳ مفهوم) برای مدل ترک ورزش ورزشکاران را نشان می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به تدوین مدل ترک ورزش ورزشکاران پرداخته است. بدین منظور، از روش نظریه داده‌بنیاد برای ارائه الگو استفاده شد و مدل ارائه شده از فرایندهای

(۲۰۱۸)، پاپاتورنس و همکاران (۲۰۱۸) و یونگ و همکاران (۲۰۰۶) همخوان است (۹، ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۲۲، ۲۷). یکی از عوامل زمینه‌ای که در تحقیق حاضر یافت شد عوامل اقتصادی بود. این عامل یکی از عواملی بود که در اکثر تحقیقات پیشین معرفی شد. به‌عنوان مثال پژوهش یزدان پرست و بادامی (۱۳۹۸) بیان کردند که اولین عامل در ترک ورزش ورزشکاران عامل اقتصادی است در نتیجه مدیران ورزش باید به این موضوع توجه ویژه داشته باشند و برای مرتفع کردن این مشکلات بکوشند. عوامل فرهنگی و اجتماعی از عوامل تأثیر گذار بر ترک ورزش‌اند زیرا دیدگاه‌ها، ارزش‌ها، نیازها و رفتارهای اجتماعی می‌توانند الگوی رفتاری افراد را شکل دهند. برخی ممکن است با تردید و ناامیدی درباره ورزش و تأثیر آن بر زندگی شخصی خود رو به رو شوند، در حالی برخی دیگر ممکن است، نبود حمایت و تشویق اجتماعی برای شرکت در فعالیتهای ورزشی را احساس کنند و از ورزش دست بکشند. مشکلات جسمانی و روانی در ترک افراد از ورزش مؤثر است، معمولاً ورزش قهرمانی و حرفه‌ای با مشکلات جسمانی و روانی بیشتری همراه است که موجبات ترک ورزش بیشتری در افراد می‌شود. ورزشکاری که دچار مشکلات روحی، روانی و جسمانی در ورزش می‌شود توان انجام ورزش را از دست می‌دهد.

در این پژوهش عوامل مداخله‌گر شامل سیاست‌گذاری، ناتوانی مدیریتی، کمبود امکانات، مسائل سیاسی، عوامل فرهنگی تعیین شد. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج جوادی پور (۱۳۹۵) و کران و تامپل (۲۰۱۲)، پارک و همکاران (۲۰۱۳) و اسمید و همکاران (۲۰۲۴) همخوان است (۱۲، ۱۴، ۲۳، ۲۴). یکی از عوامل مداخله‌گر در مدل ترک ورزش سیاست‌گذاری است. در واقع سیاست‌گذاری نامناسب و همچنین ضعف در سیاست‌گذاری نقش منفی در ادامه ورزش دارد و موجبات ترک ورزش می‌شود. سیاست‌گذاری در حوزه ترک ورزش دو وظیفه عمده را

نتایج کران و تمپل (۲۰۱۶)، من و مایلین (۲۰۱۹)، تورگروسا و همکاران (۲۰۱۵) و گیفین و همکاران (۲۰۲۴) همخوان است (۱۲، ۲۶، ۲۵، ۲۱).

انگیزه در ورزش کردن نقش مهمی دارد، انگیزه می‌تواند فرد را به ادامه دادن فعالیت‌های ورزشی تشویق کند و موجبات بهبود عملکرد فرد شود و به فرد کمک می‌کند تا اهداف ورزشی که برای خود ترسیم کرده است را دنبال کند. اگر فرد به هر دلیلی انگیزه خود را از دست بدهد از ورزش کناره‌گیری می‌کند. پژوهشگران پدیده ترک ورزش را نتیجه نهایی روند کاهش انگیزه می‌دانند بر اساس نظریه‌های انگیزشی متفاوت و رای از سن و سطح ورزشکار، انگیزه ورزشکار برای ادامه مشارکت زمانی حفظ می‌شود که بتواند به اهداف جدیدی دست یابد و پیشرفت عملکرد را حس کند، اگر ورزشکار پیشرفتی در عملکرد خود حس نکند به مرور اعتماد به نفس خود را از دست داده و در نهایت از ورزش فاصله گرفته و ترک ورزش می‌کند. در نتیجه مدیران ورزش باید برای افزایش انگیزه افراد برای ورزش کردن در تلاش باشند. همچنین آموزش مناسب از دیگر عوامل مؤثر بر ورزش کردن می‌باشد که در بخش عوامل علی قرار گرفته است. افراد اگر در ورزش و تمرینات ورزشی آموزش مناسب نداشته باشند در عملکرد خود پیشرفتی حس نمی‌کنند و دچار مصدومیت می‌شوند که باعث می‌شود از ورزش کناره‌گیری کنند. مدیران ورزش باید برنامه‌ریزی مناسبی داشته باشند و سعی در بهبود تجهیزات و زیرساخت‌های ورزشی داشته باشند تا افراد به‌دلیل کمبود امکانات و زیرساخت‌های ورزشی مناسب ورزش را ترک نکنند.

عوامل زمینه‌ای مؤثر در تحقیق حاضر عوامل اقتصادی، مشکلات جسمانی و روانی، مصداق‌های سازمانی، عوامل اجتماعی، عوامل حمایتی تعیین شد. نتایج این بخش تحقیق با نتایج نظری و مشکل‌گشا (۱۳۹۸)، یزدان پرست و بادامی (۱۳۹۸)، الیاسون و جانسون (۲۰۲۱)، باندون

باشد. از دیگر شرایط مداخله‌گر پدیده تحقیق حاضر، عوامل فرهنگی و مسائل سیاسی تعیین شد. ارزش‌ها و باورهای فرهنگی می‌تواند تأثیرات زیادی بر تصمیمات افراد درباره ورزش داشته باشد به‌عنوان مثال اگر یک فرهنگ ورزش را به‌عنوان یک فعالیت غیر ضروری یا زمان‌بر تلقی کند افراد ممکن است تمایل کمتری به شرکت در ورزش داشته باشند.

آنچه در این بخش از مدل به‌عنوان راهبردهای مدل ترک ورزش مدنظر صاحب نظران بود شامل اقدامات مدیران و مسئولین ورزش، آموزش و فرهنگ‌سازی، تعاملات سازمانی، مدیریت راهبردی، پژوهش و نوآوری، بهبود فضاهای ورزشی و برگزاری مسابقات بود. نتایج این بخش از تحقیق با نتایج روزبهنانی و همکاران (۱۳۹۵)، مومنی و همکاران (۱۳۹۶)، آقایی و فتاحیان (۱۳۹۳)، لیپر (۲۰۰۹)، کاری و همکاران (۲۰۲۴)، استفن و همکاران (۲۰۰۱) و ریان و دسی (۲۰۰۲) همخوان است (۱۸-۱۵، ۳۰-۲۸).

از جمله راهبردهایی که جهت کاهش ترک ورزش ورزشکاران در این تحقیق مشخص شد اقدامات مدیران و مسئولین ورزش بود. مدیران و مسئولین ورزش عاملی مهم در کاهش ترک ورزش ورزشکاران به‌شمار می‌روند و می‌توانند با اقدامات مناسب خود موجبات ادامه ورزش توسط ورزشکاران را فراهم کنند. آموزش و فرهنگ‌سازی از دیگر راهبردهای کاهش ترک ورزش ورزشکاران است. آموزش و فرهنگ‌سازی عموماً نقش مهمی در بهبود پدیده‌های مختلف ایفاء می‌کند. چیزی که توسط نخبگان تحقیق حاضر به‌عنوان راهبردی جهت کاهش ترک ورزش به آن اشاره شد. از دیگر راهبردهای کاهش ترک ورزش ورزشکاران که در این تحقیق مشخص شد تعاملات سازمانی بود. مدیران ورزش باید برای تعاملات بین‌سازمانی اهمیت ویژه قائل باشد. بهبود فضاهای ورزشی و برگزاری مسابقات از راهبردهای به‌دست آمده در این تحقیق جهت کاهش

برعهده دارد، از یک سوء بخشی از انرژی آن معطوف به نشان دادن اهمیت مسئله می‌شود و از سوی دیگر بخشی از آن به برنامه‌ریزی و پیدا کردن راه‌حل‌های مناسب معطوف می‌گردد. در واقع می‌توان گفت هنگامی که یک پدیده فرهنگی از دید گروه‌های اجتماعی به‌عنوان مسئله و یا مشکل فرهنگی شناخته شود و این تصویر خود را به صورت یک فشار اجتماعی نشان دهد، اراده لازم برای حل مشکل به‌شکل ساده تری بسیج می‌شود اما به‌میزانی که موضوعات فرهنگ عمومی در حوزه محدودتری از دست اندرکاران و کارشناسان باقی بماند ضرورت آن کمتر شناخته می‌شود. ضعف در سیاستگذاری هدفمند در حوزه ترک ورزش و بینش ضعیف مدیران ورزشی از یک سوء و سیاست‌گذاری نامناسب و بی‌توجهی صدا و سیما و رسانه های ورزشی به رویدادهای ورزشی از سوی دیگر، می‌تواند تأثیر منفی را در مدل ترک ورزش ورزشکاران به‌همراه داشته باشد.

مدیران نقش بسیار حیاتی در جهت پیشبرد اهداف و برنامه‌های سازمانی دارند. مسئولین ورزش نقشی پررنگ در کاهش ترک ورزش ورزشکاران بر عهده دارند. اگر مدیران ورزش به مسئله ترک ورزش نگاه ویژه داشته باشند موجبات کاهش این پدیده می‌شوند. اما اگر مدیران ورزش به مسئله ترک ورزش توجه نداشته باشند، ترک ورزش توسط ورزشکاران افزایش خواهد داشت، توانایی مدیران ورزش از عوامل مهم مداخله‌گر در مدل ترک ورزش ورزشکاران عنوان شد. از دیگر عوامل مداخله‌گر در مدل ترک ورزش کمبود امکانات بود. امکانات همواره نقش پررنگی را در توسعه پدیده‌های مختلف بازی می‌کند. امکانات عاملی مهم در پرداختن به ورزش محسوب می‌شوند. در صورتی که امکانات ورزشی دارای کمبود و ناکارآمدی در بخش‌های تجهیزات و زیرساخت‌های ورزشی باشد، می‌تواند چالشی برای ادامه ورزش توسط ورزشکاران

مدیریت راهبردی از جمله راهبردهایی است که مسئولین ورزش جهت کاهش ترک ورزش باید از آن استفاده کنند. مدیریت استراتژیک، مدیریت خاص دوران بحران و مشکلات است. مدیریت در چنین وضع دشوار و ناپایداری بیش از هر چیز نیاز به تفکری خلاق، ذهنیتی باز برای حل مشکلات دارد. مدیریت راهبردی در ورزش می‌تواند نقش مهمی در کاهش ترک ورزش توسط ورزشکاران داشته باشد. این نوع مدیریت می‌تواند با ارائه برنامه‌ها و استراتژی‌های مناسب، ایجاد انگیزه و تعهد بیشتر در ورزشکاران را تسهیل کند. همچنین، ایجاد ارتباطات مؤثر بین مربیان، مدیران و ورزشکاران نیز می‌تواند به کاهش ترک ورزش کمک کند. از طرفی با ارائه حمایت‌های لازم، ایجاد فضای کاری مناسب و ارائه فرصت‌های رشد و پیشرفت، مدیریت راهبردی می‌تواند ورزشکاران را تشویق کند تا به ورزش خود ادامه دهند. از دیگر راهبردهای ذکر شده توسط نخبگان در تحقیق حاضر پژوهش و نوآوری است. مدیران ورزش جهت کاهش ترک ورزش باید به امر پژوهش و نوآوری توجه خاص داشته باشد و از طریق ارتباط و تعامل هدفمند با مراکز دانشگاهی، علمی تحقیقاتی و انجام پژوهش و تحقیقات بنیادی و کاربردی در حوزه‌های مختلف ورزشی، ایجاد بانک اطلاعاتی جامع و به‌روز ورزشکاران، برگزاری همایش‌های علمی موجبات جذب بیشتر ورزشکاران به ورزش کمک نماید و در جهت کاهش ترک ورزش توسط ورزشکاران گام بردارند.

در نهایت بر اساس یافته‌های حاصل از سؤالات تحقیق و با تکیه بر نظریه پردازی بنیادی، مدل کیفی ترک ورزش تدوین و ترسیم شد. در مدل به‌دست آمده مشخص شده است که بر پدیده ترک ورزش مجموعه‌ای از شرایط علی تأثیر گذار است که برای این شرایط علی، باید راهبردهایی تدوین شود که مجموعه‌ای از عوامل زمینه‌ای و مداخله‌گر بر آنها تأثیر می‌گذارند و آنها را مورد تغییر و اصلاح قرار می

ترک ورزش در ورزشکاران است. فضاهای ورزشی مناسب می‌توانند نقش مهمی در کاهش ترک ورزش توسط ورزشکاران داشته باشند. این فضاها محیط‌هایی فعال و پویا ارائه می‌دهند که ورزشکاران می‌توانند در آنها فعالیت‌های ورزشی خود را انجام دهند. این فضاها می‌توانند انگیزه و انرژی مثبت برای ورزشکاران فراهم کنند و آنها را به ادامه ورزش تشویق کنند. همچنین، ایجاد فضاهای اجتماعی و دوستانه در فضاهای ورزشی می‌تواند باعث افزایش ارتباطات اجتماعی و حس اعتماد بیشتر بین ورزشکاران شود که این موضوع نیز می‌تواند به کاهش ترک ورزش کمک کند. به طور کلی، فضاهای ورزشی با ارائه محیط‌های مناسب، امکانات و تجهیزات لازم و فضاهای اجتماعی مؤثر، می‌تواند به افزایش مشارکت ورزشکاران و کاهش ترک ورزش کمک کند.

همچنین برگزاری مسابقات و رقابت‌های ورزشی می‌تواند نقش مهمی در کاهش ترک ورزش توسط ورزشکاران داشته باشد. این مسابقات می‌توانند انگیزه و انرژی بیشتری به ورزشکاران بدهند و آنها را به ادامه ورزش تشویق کنند. ورود به مسابقات و رقابت‌ها می‌تواند به ورزشکاران اهداف مشخص و قابل اندازه‌گیری را ارائه دهد و آنها را به بهبود عملکرد ورزشی خود ترغیب کند. علاوه بر این، برگزاری مسابقات می‌تواند فرصتی برای رشد و پیشرفت ورزشکاران فراهم کند. این مسابقات می‌تواند به ورزشکاران امکان ارزیابی عملکرد خود و مقایسه آن با دیگران را بدهند و این موضوع می‌تواند به افزایش انگیزه و تعهد آنها به ورزش کمک کند. به‌طور کلی، برگزاری مسابقات و رقابت‌های ورزشی می‌تواند به‌عنوان یک ابزار مؤثر برای کاهش ترک ورزش توسط ورزشکاران عمل کند، زیرا این مسابقات می‌توانند انگیزه، انرژی و فرصت‌های رشد و پیشرفت را برای ورزشکاران فراهم کنند.

تقدیر و تشکر

دهند. بدین ترتیب، انتظار می‌رود با به‌کارگیری این راهبردها از پیامدهای ناشی از پدیده ترک ورزش جلوگیری کرد.

از تمامی افرادی که در انجام این تحقیق محققین را یاری نمودند تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

References

1. Bundon, A., Ashfield, A., Smith, B., & Goosey-Tolfrey, V. L. Struggling to stay and struggling to leave: The experiences of elite para-athletes at the end of their sport careers. *Psychology of Sport and Exercise*, (2018). 37, 296-305 .
2. Petlichkoff, Linda Marie. Motivation for sport persistence: An empirical examination of underlying theoretical constructs. University of Illinois at Urbana-Champaign, *Pediatric Exercise Science*, (1988): 4(2), 105-120.
3. McClone, Nicole S. "Psychological factors that impact the drop-out rate in adolescent sports." (2015).
4. Jama, Kaisa-Mari, et al. "To stay or to leave? Career story models of Finnish sports graduates." *Sport, Education and Society* 28.2 (2023): 200-212.
5. Enoksen, E. Drop out rate and drop out reasons among promising Norwegian track and field athletes. *Scandinavian sport studies forum*,(2011) Vol 2, PP:19-43.
6. Heydari, Hosein, et al. "Dropout reasons in Iranian youth roller skaters." *International Journal of Sport Culture and Science* 2.4 (2014): 89-102. (in Persian)
7. Vincze, Géza, et al. "the effect of the 1989-1990 political transition in Hungary on the development and training of football talent." *Kinesiology*, (2008): 5(2) 1-40
8. Molinero O, Salguero A, Tuero C, Alvarez E, Márquez S. Dropout Reasons in Young Spanish Athletes: Relationship to Gender, Type of Sport and Level of Competition. *Journal of sport behavior*. 2006 Sep 1;29(3).
9. Yazdanparast, Yalda, and Rokhsareh Badami. "Ranking of Factors Affecting on drop-out from Team Sports among Adolescent Athletes Based on gender." *Journal of Sports Psychology* 11.1 (2019): 58-71.(in Persian)
10. Rozbahani, et al. "Compilation of the model of factors affecting the migration of sports science students and graduates abroad." *Research in Educational Sports* 10.28 (2022): 169-198.(in Persian)
11. Khosravi, et al. "Elite Migration and Its Relationship to Development: Opportunities and Challenges for Policymakers." *The bimonthly scientific-research journal of educational strategies in medical sciences* 12.6 (2020): 18-8.(in Persian)
12. Crane, J., and V. Temple. "Factors related to dropout from sport among children and adolescents: A systematic review." *Journal of Science and Medicine in Sport* 15 (2012): S182.

13. Nazari and Moskel goosa. "Providing a model of the effect of sports identity and social support network with problems of withdrawal from professional football in Iran." *Journal of Sports Management* 11.2 (2019): 291-306. (in persian)
14. Javadipour, et al. "Public sports in Iran and formulation of vision, strategy and future plans." *Scientific Quarterly Journal of Applied Research in Sports Management* 1.4 (2013): 21-30. (in persian).
15. Motmani, et al. "Identifying and prioritizing the obstacles faced by women in doing sports activities." *Sports Management Studies* 6.24 (2014): 111-130. (in persian)
16. Rozbahani, Kamkari, and Mirzapour. "Investigation of factors affecting the participation of elderly women in recreational sports activities in Alborz province." *Organizational Behavior Management Studies in Sports* 1.2 (2014): 33-42. (in persian)
17. aghai and Fatahian. "Analysis of the adaptability of barriers to sports participation of female teachers who are athletes and non-athletes using Crawford's barrier pyramid model: (a case study of teachers in Hamadan city)." (2013): 161-174. (in persian).
18. Lepir, Duško. "Reasons for withdrawing from sports in the formerly active athletes." *Fizička kultura* 63.2 (2009): 181-203.
19. Eliasson, I., & Johansson, A. The disengagement process among young athletes when withdrawing from sport: A new research approach. *International Review for the Sociology of Sport*, (2021), 56(4), 537-557.
20. Bundon, Andrea, et al. "Struggling to stay and struggling to leave: The experiences of elite para-athletes at the end of their sport careers." *Psychology of Sport and Exercise* 37 (2018): 296-305.
21. Menke, Donna J., and Mae-Lynn Germany. "Reconstructing athletic identity: College athletes and sport retirement." *Journal of Loss and Trauma* 24.1 (2019): 17-30.
22. Papathomas, Anthony, Trent A. Petrie, and Carolyn R. Plateau. "Changes in body image perceptions upon leaving elite sport: The retired female athlete paradox." *Sport, Exercise, and Performance Psychology* 7.1 (2018): 30.
23. Park, Sunghye, David Lavallee, and David Tod. "Athletes' career transition out of sport: A systematic review." *International review of sport and exercise psychology* 6.1 (2013): 22-53.
24. Schmid, Michael J., et al. "Leaving elite sport, abandoning athletic identity? Development and predictors of athletic identity post-retirement." *German Journal of Exercise and Sport Research* (2024): 1-12.
25. Torregrosa, Miquel, et al. "Olympic athletes back to retirement: A qualitative longitudinal study." *Psychology of sport and exercise* 21 (2015): 50-56.
26. Giffin, Cole E., et al. "Migration and meaning: an exploration of elite refugee athletes' transitions into the Canadian sports system." *International journal of sport and exercise psychology* 22.6 (2024): 1460-1479.

- 27.Young, John Andrew, et al. "Leaving the professional tennis circuit: Exploratory study of experiences and reactions from elite female athletes." *British journal of sports medicine* 40.5 (2006): 477-483.
- 28.Cury, Rubiana, Popi Sotiriadou, and Millicent Kennelly. "Talent transfer: A complementary elite sport development pathway." *Managing Sport and Leisure* 29.2 (2024): 310-323.
- 29.Stephen J., Edmund O'Connor, and Kirk Peterson. "Leaving the disability ghetto: A qualitative study of factors underlying achievement motivation among athletes with disabilities." *Journal of Sport and Social Issues* 25.1 (2001): 40-55.
- 30.Ryan, R. M. & Deci, E. L. Self-determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being, *American Psychologist*, (2002). Vol: 55, pp:68-78.